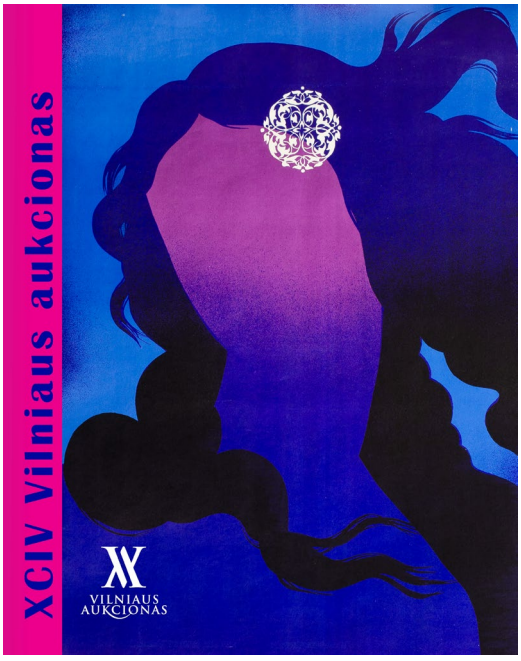
www.menorinka.lt
info@menorinka.lt
Tel. +370 5 2307 200
mob. +370 615 29023
Meno rinkos agentūra
Z. Sierakausko g. 15, LT-03105, Vilnius

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI 2026 11 20

Nuo istorinių leidinių iki modernistinės dailės variacijų: XCIV Vilniaus aukciono perliukai

Gruodžio 11 d. galerijoje „Kunstkamera“ vyks XCIV Vilniaus aukcionas. 180 lotų katalogas kviečia keliauti per skirtingus Lietuvos dailės ir kultūros istorijos laikotarpius: nuo ankstyvojo XX a. modernizmo ir klasikinės peizažinės tapybos iki sovietmečio meninių eksperimentų, šiuolaikinio meno, išeivijos bei litvakų kūrybos ir retų lituanistinių leidinių. Tarp ryškiausių aukciono akcentų – Balio Macutkevičiaus, Teodoro Valaičio, Žilvino Kempino, Jūračio Zalenso ir Birutės Stančikaitės kūriniai.

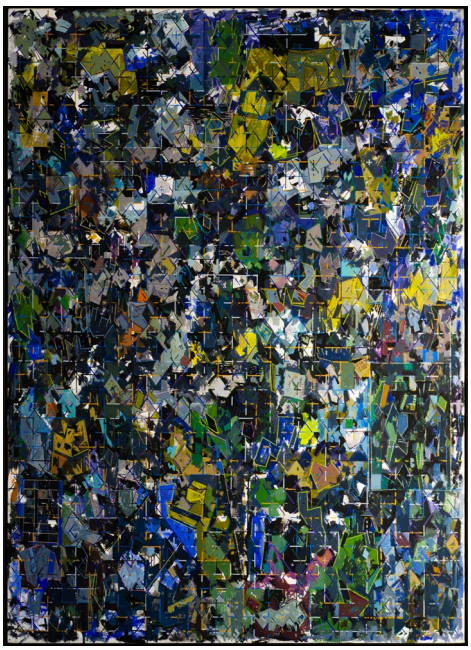
Du aukščiausiai įkainoti aukciono kūriniai astovauja visiškai skirtingoms lietuviško meno kryptims: pirmą vietą užima Petro Kalpoko 1905 m. tapyta „Medžiais apaugusi upė ankstyvą pavasarį“ (lot. nr. 20, 35 000 Eur), o antra vieta atitenka išeivijos modernisto Kęstučio Zapkaus drobei „Night Sea“ (lot. nr. 100, 28 750 Eur).

www.menorinka.lt
info@menorinka.lt
Tel. +370 5 2307 200
mob. +370 615 29023
Meno rinkos agentūra
Z. Sierakausko g. 15, LT-03105, Vilnius

VILNIAUS AUKCIONAS

Lot. nr. 20 | Petras Kalpokas

Lot. nr. 100 | Kęstutis Zapkus

Katalogą atveria žiema – vienas sudėtingiausių peizažo žanro iššūkių. Kaip skirtingomis tapybinėmis priemonėmis perteikti sniegą, šviesą ir šalto oro atmosferą? Į klausimą savaip atsako rubrikos autoriai. Iš karto galima pastebėti, kaip besikeičiant epochoms transformuojasi šios temos perteikimo būdai: klasikinius Romerytės, Buračo, Vaičio ir Puzino peizažus ima keisti modernistinės Kukujevo, Lankausko ir Stauskaitės kompozicijos, kur snieguoti žiemos vaizdai pamažėle ištirpsta į abstrakcijas.

Lot. nr. 1 | Elena Romerytė

Lot. nr. 8 | Jūratė Stauskaitė

Ne mažiau įdomūs ir XX a. modernizmo ieškojimai. Ypatingą dėmesį skiriame Baliui Macutkevičiui (1905–1964) – tarpukario Vilniaus modernistui, kurio kūryboje susitinka kubistinė forma, art deco dekoratyvumas ir simboliniai motyvai. Jo apie

1938 m. sukurta akvarelė/guašas „Motina ir vaikas“ (lot. nr. 9, 5400 Eur) – vienas išskirtinių katalogo darbų. Motinystės tema čia įgauna savitą, neokubistinę formą, kuri netikėtai susisieja su senąja sakralinės dailės ikonografija.

Lot. nr. 9 | Balys Macutkevičius

Lot. nr. 15 | Žilvinas Kempinas

Sovietmečio kūrybos kontekste išsiskiria Teodoro Valaičio (1934–1974) penkių piešinių ciklas „Besimylintys“ (lot. nr. 10–14). Apie 1970 m. sukurti darbai stebina ne tiek intymia tema, kiek laisve, su kuria menininkas ryžosi ją interpretuoti. Valaitis, geriausiai žinomas dėl erdvinių kompozicijų ir metalo plastikos, čia atsiskleidžia iš mažiau pažįstamos pusės. Tai savotiškas vidinės nepriklausomybės liudijimas laikotarpiu, kai meninė raiška turėjo daryti nuolatinius kompromisus su ideologiniais suvaržymais.

Kitokią kūrybinę laisvę liudija Žilvino Kempino, 2009 m. Venecijos bienalėje atstovavusio Lietuvai, darbai. Jo kūryboje į bendraautorius nuolat pasikviečiami oras, šviesa ir judesys. „Fan Drawing“ serijos piešiniuose (lot. nr. 17–18, po 2000 Eur) popieriuje lieka ventiliatoriaus oro srauto pėdsakas, o „Light Formation“ (lot. nr. 15, 5800 Eur) tik įjungus specialų apšvietimą atskleidžia tikrąjį savo pavidalą – šešėlių ornamentą. Greta pristatomas ir fotografijų ciklas „Underworld“ (lot. nr. 16, 4000 Eur), užfiksuotas Niujorko metro tuneliuose.

Lietuvos dailės rubrikoje greta Kalpoko pristatomas ir Antano Žmuidzinavičiaus 1964 m. nutapytas peizažas „Kauno apylinkės“ (lot. nr. 28, 2500 Eur). Lietuviškos dailės panoramą toliau papildo ir Jono Buračo, Adomo Galdiko, Kazio Šimonio, Algimanto Švėgždos, Leonardo Gutausko bei kitų autorių darbai. Taip pat akį traukia žavingi lietuviško naivistinio stiliaus darbai (lot. nr. 77–82).

Vienoje rubrikoje pamatysime net penkias Jūračio Zalenso (1952–2015) drobes. Jo pavardė šiandien minima pernelyg retai, nors 1992–1993 m. sukurti darbai atskleidžia itin savitą spalvinę ir kompozicinę kalbą. Ypač įdomu vienoje vietoje pamatyti tris „Akvariumo“ variacijas – tą patį motyvą, išaugusį į tris skirtingus tapybinius pasaulius. Šių kūrinių pradinės kainos svyruoja nuo 1800 iki 2450 Eur (lot. nr. 72–76).

Lot. nr. 74–76, Akvariumai (I–III) | Jūratis Zalensas

Lietuvos meno istorija nesibaigia ties šalies sienomis. „Išeivijos dailės“ rubrikoje susitinka Albino Elskaus, vėlyvesnio periodo Adomo Galdiko, Prano Lapės ir kitų autorių kūriniai. Vienas svarbiausių šios dalies akcentų – svaigi, tartum į šokį kviečianti Jono Rimšos „Indėnų šventė“ (lot. nr. 87, 24 500 Eur). „Litvakų dailės“ rubrikoje pristatomi Neemija Arbit Blatas, Jehošua Kovarskis ir Jokūbas Mesenbliumas.

Lot. nr. 87 | Jonas Rimša

Atskira „In Focus“ rubrika skiriama Birutei Stančikaitei (lot. nr. 115–119). Jos kūryboje gamtos motyvai, šviesa ir spalva susipina į neįtikėtinai kruopščias ir kone miniatiūriškai preciziškas kompozicijas. Aukciono atranka leidžia pažvelgti į

skirtingus menininkės kūrybos etapus – nuo 1982 m. litografijos „Rūsti šviesa I“ iki 2023–2025 m. piešinių spalvotu tušu. Greta pristatomi ir du didelio formato tapybos darbai – „Šviesi paslaptis“ bei „Šviesos sala“ (po 3600 Eur). Tarptautinį pripažinimą pelniusios grafikės kūrinių yra Lietuvos ir užsienio muziejų kolekcijose, tarp jų – Niujorko Metropoliteno meno muziejuje.

Lot. nr. 116 | Birutė Stančikaitė

Savų atradimų laukia ir tie, kurie pirmiausia atsiverčia bukinistikos puslapius. „In Focus: Avangardas bukinistikoje“ rubrikoje pristatomi tarpukario literatūrinio avangardo leidiniai, kuriuose tekstas neatsiejamas nuo vizualinės knygos formos. Tarp jų – antrasis Kazio Binkio „100 pavasarių“ leidimas (lot. nr. 136, 1926, 250 Eur) su Adomo Galdiko viršeliu, Kazio Borutos „A-lio! Pirmoji poetiška raketa“ (lot. nr. 137, 1925, 150 Eur) ir du Juozo Tysliavos poezijos rinkiniai (lot. nr. 138, 160). Tai ne vien literatūros, bet ir tarpukario knygos dailės istorijos liudijimai.

„Lituanistinė bukinistika“ šįkart kviečia pažvelgti į Lietuvos istoriją per senąją kartografiją ir grafiką. Vienas įdomiausių objektų – 1628 m. Gerardo Merkatoriaus Lietuvos žemėlapis „Lithvania“ (lot. nr. 143, 740 Eur), kurio kitoje pusėje išlikęs Lietuvos aprašymas prancūzų kalba. Meno istorijos tyrinėtojams itin aktualus 169 lotas: kunigo Kazimiero Jasėno (1867–1954) trijų tomų „Visuotinė meno istorija“ (1923–1938 m., 730 Eur). Tai viena ankstyviausių plataus užmojo meno istorijos sintezių lietuvių kalba. Mintaujoje (dabartinėje Jelgavoje) leistame veikale nuosekliai aptariama architektūra, skulptūra ir tapyba – nuo Antikos iki autoriaus gyvenamojo laikotarpio, įtraukiant ir Lietuvos meno pavyzdžius.

Šio aukciono kataloge greta gerai žinomų Lietuvos dailės vardų atsiranda ir rečiau prisimenamų kūrėjų, o skirtingų laikotarpių darbai leidžia pastebėti netikėtas jų sąsajas ir skirtumus. Kai kurie kūriniai patraukia istorine ar menine verte, kiti – savita nuotaika, detale ar asmeniniu pasakojimu. Kviečiame katalogą tyrinėti neskubant, o labiausiai sudominusius darbus apžiūrėti gyvai galerijoje „Kunstkamera“.

Aukcionas vyks 2026 m. gruodžio 11 d. 18 val. galerijoje „Kunstkamera“ (Z. Sierakausko g. 15, Vilnius). Dalyvauti galima gyvai arba nuotoliu: paštu, telefonu, internetu.

Šiek tiek statistikos:

- **94** – tai yra devyniasdešimt ketvirtasis Vilniaus aukcionas. Pirmasis buvo surengtas 2007 m. Taimosios dailės muziejuje (Arsenale);
- **180** – tiek lotų pristatoma šiame aukcione.
- **35 000** – tiek kainuoja brangiausias aukciono lotas – Petro Kalpoko 1905 m. tapyta „Medžiais apaugusi upė ankstyvą pavasarį (lot. nr. 20)
- **1601–1603** – šiais metais išleisti seniausi aukciono lotai: Dominyko Kustoso išraižyti M. Radvilos Rudojo, Stepono Batoro ir M K. Radvilos Našlaitėlio portretai (lot. nr. 146–148).
- **1708** – tokia vidutinė aukciono kūrinio kaina.

Aukcionas: 2026 m. gruodžio 11 d., 18 val.

Vieta: galerija „Kunstkamera“, Z. Sierakausko g. 15, Vilnius.

Ekspozicija: gruodžio 7–11 d. galerijoje „Kunstkamera“.

Visą XCIV Vilniaus aukciono katalogą rasite: www.menorinka.lt/aukcionas

Registracija dalyviams: www.menorinka.lt/registracija

Daugiau informacijos:
Meno rinkos agentūra | Vilniaus aukcionas | Galerija „Kunstkamera“

Tel. +370 5 2307 200
Mob. +370 615 29023, +370 685 76500
El. p. info@menorinka.lt
www.menorinka.lt

META: Vilniaus aukcionas
INSTAGRAM: Vilniaus aukcionas